

Pozice SPČR k návrhu revize rozhodnutí o rezervě tržní stability (duben 2026)

Svaz průmyslu a dopravy ČR vítá, že Evropská komise postupně reaguje na současnou krizi v průmyslu EU způsobenou zejména vysokými cenami energií a dopady systému EU ETS. **Podporujeme** dubnový [návrh](#) na úpravu tzv. rezervy tržní stability (Market Stability Reserve), spočívající ve zrušení pravidla zneplatňování povolenek nad limitní hranicí 400 milionů povolenek. Vyzýváme členské státy a Evropský parlament k jeho rychlému schválení.

Zároveň však upozorňujeme, že toto opatření – ač je vítané – k řešení problému vysokých cen energií a tlaku systému ETS na energeticky náročný průmysl nestačí. Žádáme proto Evropskou komisi, aby nad rámec potřebných opatření v energetice přišla v co nejbližší době s dalšími návrhy úpravy emisního obchodování.

Dle SPČR jde například o:

- **Využití MSR (Rezervy tržní stability) na rychlé snížení a stabilizaci ceny povolenky** s flexibilnějším uvolňováním povolenek s cílem stabilizovat cenu (např. po vzoru Kalifornie, kde se uvolní povolenky z Allowance Price Containment Reserve (APCR) v případech, kdy cena povolenky dosáhne specifické úrovně).
 - Zabrání cenovým výkyvům, zmírní negativní finanční dopad a usnadní plánování investic.
- **Zavedení cenového pásma, resp. zastropování ceny povolenky** (se zohledněním úrovně cen v jiných světových regionech). Může se jednat např. o obdobný mechanismus, jako je zaveden v systému EU ETS 2.
 - **Cena emisní povolenky by měla mít hodnotu ekvivalentní nákladům konkurence a nesmí ve střednědobém horizontu ohrozit konkurenceschopnost průmyslu.** Země a regiony mimo EU mají násobně nižší cenu za vypouštění CO₂. Proto by měl v MSR fungovat mechanismus, který by počtem emitovaných/stahovaných povolenek reagoval na rozdíl ceny EU ETS a hraniční ceny pro emisní náklady pro hlavní trhy, se kterými EU obchoduje. Konkrétně je proto třeba doplnit nové ustanovení do rozhodnutí 2015/1814 (EU) o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. To musí zaručit, že bude uvolněno tolik povolenek z MSR, aby cena povolenky vždy byla pod benchmarkovou hodnotou nákladů na emise konkurentů EU na jiných kontinentech. Současně musí reagovat na cenové výkyvy prakticky okamžitě.
- **Zachování bezplatné alokace povolenek** do doby, než bude CBAM plně funkční a jeho funkčnost bude v praxi ověřena. Pro export na trh třetích zemí zachovat na neurčito.
 - Řeší to alespoň částečně problém konkurence ze strany výrobců ze zemí, kde za emise neplatí.
 - Aktuální nastavení CBAM ani nové návrhy Komise zahrnutá odvětví dostatečně nechrání, zato jim ubývá dosavadní ochrana ve formě bezplatné alokace.

- **Úpravu lineárního redukčního faktoru (LRF)** tak, aby odpovídal cíli klimatické neutrality v roce 2050, nikoli faktické dekarbonizaci již kolem roku 2039.
 - Je třeba, aby byl podíl ETS sektorů na plnění emisních cílů férový, reflektoval jejich dosavadní příspěvek ke snížení emisí, současnou krizi, technologické možnosti a zohlednil stále vysoký potenciál dekarbonizace v některých sektorech mimo ETS (pro 2030 je celkový cíl snižování emisí -55 %, ale u ETS sektoru je to -62 %; pro rok 2040 je celkový cíl -90 %, přičemž cíl pro ETS se bude odrážet v úpravě LRF).
- **Úpravu sektorových benchmarků tak, aby odrážely reálně dostupné a používané technologie a tyto benchmarky uměle nesnižovat.**
 - Sektorový benchmark by neměl být stanoven na základě nejlepších 10 % instalací, protože v některých sektorech může jedna či dvě instalace disproportčně ovlivnit situaci všech ostatních (např. výroba oceli redukcí železné rudy). Řešením by mohlo být nastavit benchmark například podle nejlepších 10 % výrobní kapacity v daném sektoru.
- **Směrování výnosů z ETS zpět do průmyslu a energetiky**, a to zejména prostřednictvím investiční a provozní podpory a **zachování Modernizačního fondu ve stejném či vyšším objemu prostředků i po roce 2030.**
 - Případně podpora průmyslu v jeho transformaci jinou formou tak, aby měl na dekarbonizační investice dostatek prostředků.
 - Připomínáme, že v mnohých případech potřebuje průmysl k realizaci investic alespoň 75% intenzitu veřejné podpory.
- **Zohlednění omezeného potenciálu některých průmyslových odvětví významně snížit emise do roku 2040 bez funkčních systémů CCU/CCS**, kterým zatím úplně chybí infrastruktura a potřebný regulační rámec. **Nejpozději do roku 2026 nově představit pravidla pro technologie CCUS včetně přepravy a započítání CO₂.**
 - Do výjimek z vyřazování povolenek by mělo být započítáváno i CO₂, které není permanentně chemicky vázáno (např. v rámci e-paliv). Podporovat rozvoj CCU/CCS tak, aby od poloviny 30. let bylo možné nasazení CCS včetně přepravy CO₂ do uložišť v ČR i mimo ČR.
- **Omezení přístupu finančních institucí na trh s ETS v zájmu omezení spekulativních nákupů.**
 - Na trh by neměli vstupovat aktéři, kteří nemají s EU ETS co do činění, s výjimkou subjektů pověřených např. nákupem ze strany firem spadajících do systému obchodování s emisemi. Zamezí se tak situacím, kdy na EU ETS nezávislý subjekt nakoupí povolenky strategicky je několik let drží a čeká, než vyrostе jejich cena, aby je pak prodal a vydělal na tom.
- **Nezahrnovat plně energetické využití odpadů (EVO), tj. spalovny, do ETS 1 i pro účely vyřazování emisních povolenek.** Plné zahrnutí EVO do ETS1 povede ke zvýšení poplatků pro příjem odpadu ve spalovnách o cca 75 – 95 %, čímž se bez adekvátního zpoplatnění emisí skleníkových plynů i na straně dalších způsobů nakládání s odpady stane technologie nekonkurenceschopnou. V případě rozšiřování ETS na odpadový sektor by mělo být prioritní rozšíření na skládkování odpadů, resp. mělo by se postupovat od nejnižších úrovní dle odpadové hierarchie, jinak by došlo k dalším deformacím a znevýhodnění nakládání s odpady na vyšším stupni hierarchie nakládání s odpady.

Rovněž vyzýváme Komisi ke zvážení různých variant **podpůrných opatření či úlev pro průmyslové firmy (v rámci systému EU ETS a mimo něj)**, jež realizují investice k významnému snížení emisí, tak, aby bylo možné ušetřené prostředky účelově použít na jejich celkovou transformaci.